

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

Regula dignoscendi causam justam, propter quam possit poni actio, ex qua prævidetur secuturus effectus malus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

6 TRACTATUS DE ACTIBUS HUMANIS.

rationem voluntarii. Dupliciter sumitur involuntarium: *simpliciter, & secundum quid.* Involuntarium simpliciter est, *quod omnibus consideratis est nolitum.* Sic abductio furis ad carcerem &c. involuntarium secundum quid est, *quod voluntas quidem vult, sed non vellet, si circumstantie quedam amoverentur.* Sic quando quis metu naufragii projicit merces in mare, projectio ista simpliciter est voluntaria, involuntaria tamen secundum quid, nollet enim eas abjicere, si metus naufragii abesset.

14. Quid est violentum?

R. Violentum est, *quod non fit à patiente, sed ab agente extrinseco contra inclinationem patientis, & cum renitentia efficaci ejusdem.* Hinc stuprum non censetur Virgini violentè illatum, si stupratorem clamoribus à se depellere potest. Erit tamen violentum, si non possit evadere, nisi ipsum occidendo.

Regulæ dignoscendi causam justam, propter quam possit poni actio, ex qua prævidetur secuturus effectus malus.

UT causa sit justa, & sufficiens ponendi actionem, requiritur 1. Ut actio secundum se licita sit, & honesta. Postea consideranda venit utilitas ex actione proveniens, an major, an minor, quàm malum quod timetur. 2. An certò effectus malus sequetur, an probabiliter tantum. 3. An certior sit utilitas, incertius malum, aut contra.

trà. 4. An agens speciali obligatione teneatur fructum actionis procurare, vel effectum malum arcere. 5. An utilitas actionis sine periculo illius effectûs mali nequeat aliâ viâ comparari. 6. Attendendus est modus, quo actio secundùm se bona influat in effectum malum, an directè, & ratione sui, an tantùm indirectè. Sincerè & accuratè consulenda hîc rationis super nos signatæ regula, imploranda ardentè Spiritûs S. unctio, præcipuè in Confessariis, quia si sentiant periculum consensûs &c. nisi speciali obligatione teneantur, ab audiendis similibus abstinere debent; sicut certò abstinendum est illis, qui postquam adhibuerint media notabili tempore, & tamen deprehendant se consentire in malum occasione confessionum auditarum. Ex hac doctrina maximi momenti derivantur consecutaria.

1. Prægnantibus incumbere magnam & specialem obligationem cavendi à perturbationibus animæ & corporis, quæ periculum creare possunt abortûs ob periculum summi mali, sive damnationis æternæ.

2. Majorem commoditatem hujus vel illius sitûs corporis in lecto non sufficere ad hoc, ut pollutio ex tali situ consecuta, non censeatur interpretativè voluntaria, dum alio situ absque magna difficultate quis dormire potest.

3. Puellis & fœminis indirectè voluntaria scandala, propter quæ pusilli ex fragilitate labuntur, vel ex intuitu nuditatis, vel immoderati earum ornatûs, quo & naturalem venustatem ni-

8 TRACTATUS DE ACTIBUS HUMANIS.

miùm exponunt, & extraneam superaddunt. Suam igitur vanitatem, ad inventitiamque, & naturalem venustatem, vel etiam nuditatem nimium exponendo, verè tentant puillos, suisque illis illecebris laqueum parant animabus ipsorum, ita ut illis applicari possit illud Isaïæ 24. *Laqueus juvenum omnes vos.* Proinde Illustriss. & Reverendiss. Antverpiensium Episcopus D. Ferdinandus præcipit omnibus sui districtus concionatoribus in sua ordinatione 24. Julii anni 1683. ut sine intermissione & personarum exceptione contra hunc abusum declamarent, præcipit omnibus Confessariis, quòd si quasdam fœminas in sede confessionali deprehenderent indecenter ornatas, graviter redarguerent, & si emendationem non viderent, tales taliter persistentes non amplius ad reconciliationis beneficium admitterent.

4. Ecclesiasticis distractiones in Horis, & tremendo Missæ sacrificio, sæcularibus mentis evagationes in Sacro obligante in causa esse voluntarias, dum vel ad orandum mentem non præparant, vel inutilibus conversationibus, confabulationibus &c. mancipati, orationi se mox accingunt: *Non enim proposuerunt Deum ante conspectum suum.* Pl. 53.

5. Alienam ebrietatem indirectè voluntariam esse cautionibus, qui absque gravi detrimento suo recusare valentes vinum &c. promunt iis, quos vident ebrietati proximos, atque adeò inde inebriandos. Seriò illis invigilet Confessarius.

As-

Audiant quoque caupones illud Apost. ad Rom. 10. *Noli cibo, noli vino, &c. illum perdere, pro quo mortuus est Christus.*

6. Confessariis voluntarium indirectè effusorum pœnitentium in idem peccatum relapsum, si nimis faciles se exhibeant in imperitiendo beneficio absolutionis. Ob indulgentiorem illam praxim, quæ immisericors misericordia jure dicitur, S. Salesio teste, *perit multitudo infinita.* Testeque Bellarmino, *Non esset hodie tanta facilitas peccandi, si non esset tanta facilitas absolvendi.* Rigorem nimium penitens damno. Misericors Samaritanus Sacramentum pœnitentiæ non instituit, ut esset laniena animarum. Viâ mediâ tutissimus ibis. Accipite casus hanc materiam concernentes.

CASUS I.

Persona aliqua, historiarum lubricarum lectioni dedita, de nocte patitur motus inordinatos carnis &c. queritur, an hi indirectè voluntarii, & quid cum tali pœnitente agendum Confessario?

Ad 1. R. Aff. Procedunt ex causa voluntariè, & liberè posita; ergo effectus voluntarii sunt, & liberi.

Ad 2. Confessarius energicè proponat periculum latens, quod pro comperto habere debet pœnitens ex experientia. Inquirat, an in anterioribus confessionibus hujus lectionis malitiam aperuerit, vel apprehenderit: inducat efficaciter ad tollendam effectus mali causam, quòd si post promissa fidem fregerit, non absolvatur, nisi se ipsâ præstiterit.

CASUS II.

Petrus in casu necessitatis à fœneratore mutuum exigit, qui prævidetur non daturus, nisi sub usura, Paulus à sacrilego ministro Sacramentum &c. Inquiritur, an Petrus usura vitio commaculetur, & Paulus sacrilegii crimen committat?

R. Neuter peccati alieni reus est. Uterque utitur jure suo, & respectu pravæ voluntatis habet se permissivè. Idem resolvendum de eo, qui prævidetur juraturus per falsos Deos. Idem de eo, qui pejerabit, &c. juxta axioma enim theologicum: *Effectus malus ex actione positiva secutus non est voluntarius, nec imputabilis in culpam, dum justa est ratio talem actionem ponendi.*

CASUS III.

Honestæ puella ab aliquo juvene perditè amatur, is ex intuitu ipsius sibi sumit occasionem spiritualis ruine, quæritur, an hæc ad domesticum velut carcerem obligetur?

R. Neutiquam: miserrima enim foret humana conditio, si à rationalibus actionibus nos abstinere cogeret aliena malitia, quâ laqueum sibi perditionis quisquam nectit ex actione nostra bona. Ipsa Apostolicum illud usurpet: *Non enim servituti subjectus est frater vel soror in hujusmodi.*

CASUS IV.

Parentes vitia suorum filiorum cognoscunt, & efficaciter non prohibent, Confessarii indulgentius agunt cum suis pœnitentibus, levissima quadam opera pro gravissimis delictis injungendo, & hoc spe
com-

Commodi temporalis, quaeritur, an peccatorum alienorum reddantur participes?

R. Ad utrumque affirmativè. In primis parentes &c. quibus cura suorum filiorum incumbit particulariter in ordine in finem supernaturalem. Error, cui non resistitur, approbatur; & veritas, cum minimè defenditur, opprimitur. Cap. error, Dist. 83.

Confessarii etiam alienorum peccatorum efficiuntur participes, teste Trid. sess. 14. cap. 8. & D. Bern. serm. 40. de divers. cap. 8. *Qui, cum emendare possit, negligit, participem se procul dubio constituit.*

CASUS V.

Quidam ex eo, quòd ludant foliis pictis &c. in juramenta & blasphemias &c. prorumpunt; quaeritur, an illis à lusu abstinendum?

R. Verbis S. Francisci Salesii p. 4. cap. 6. *Quandoque vel sola tentatione nos peccati reos constitui, eò quòd eam nobis accersivimus: V. G. scio me lusu ad rabiem concitari, vel blasphemiam. Novi ad ista me lusu tentari. Toties pecco, quoties ludam, omniumque tentationum, quae in lusu contingerent, reatu gravor. Similiter, si quam conversationem noverim tentationem mihi parere, & lapsum, ingrediar tamen voluntariè conversationem illam, omnium tentationum, quibus in ea impetendus sum, reus indubitatè teneor.*